No. 21. 1814.

BREDASCHE COURANT.

SATURDAG den 11 JUNY.

FRANKRIJK.

PARIJS 4 *Junij*. Zie hier de aanspraak, met welke de koning de zittingen van het wetgevend lichaam geopend heeft:

Mijne heeren! Ik wensch mij zelve geluk, daar ik voor de eerste keer in dit gebouw, rondom mij de groote ligchamen van den staat, de vertegenwoordigers van eene natie, die mij aanhoudend de grootste blijken van liefde blijft bewijzen, verzamele, de uitdeeler te zijn van de weldaden welke de Goddelijke Voorzienigheid aan mijne volken vergunt.

Ik heb met Oostenrijk, Rusland, Engeland en Pruissen eenen vrede gesloten, waarin hunne bondgenooten begrepen zijn, dat is te zeggen, alle kristen vorsten. De oorlog was algemeen; de bevrediging is het insgelijks.

De rang welke Frankrijk altijd bekleed heeft onder de natien, is aan geene andere gegeven, en blijft aan hetzelve behooren. Alles wat de andere natien tot zekerheid verkrijgen, vermeerderd de hare, en vergroot bijgevolg hare ware macht. Het geen zij dus van hare overwinningen niet behoudt, moet alzoo niet beschouwd worden als afgesneden te zijn van hare wezenlijke kracht.

De roem der fransche wapenen is ongeschonden gebleven; de gedenkteekenen van hare dapperheid bestaan, en de meesterstukken der kunst, behooren ons voortaan, door zekerder en heiliger regten dan door die der overwinning.

De wegen des koophandels, die zoolang gesloten zijn, gaan nu vrij worden. De markten van Frankrijk zullen nu niet langer alleen open staan voor de voortbrengselen van haaren grond en nijverheid. Die waarvan de gewoonte haar eene behoefte gemaakt heeft, of die noodig zijn voor de kunsten die zij beoefent, zullen haar geleverd worden door de bezittingen die zij terug krijgt. Zij zal niet langer dezelve ontbeeren, of alleen verkrijgen kunnen op voorwaarden die haar vernielen. Onze manufacturen zullen op nieuw gaan bloeijen; onze zeeplaatsen zullen herrijzen, en alles belooft ons, dat eene langdurende buitenlandsche rust, en een duurzaam binnenlandsch geluk, de heilzame vruchten des vredes zullen zijn.

Eene treurige herinnering evenwel stoort mijne vreugde. Ik was geboren, ik vleide mij, om gedurende mijn leven, de getrouwste onderdaan van den besten der koningen te zijn, en thans bekleedde ik zijne plaats! Maar hij is toch niet geheel dood; hij herleeft in dat testament, dat hij bestemde tot het onderwijs van het doorluchtig en ongelukkig kind, aan het welk ik opvolgen moest! De oogen geslagen op dat onsterfelijk werk; doordrongen van de gevoelens die hetzelve deden ter nederstellen; geleid door de ondervinding, en bijgestaan door den raad van veelen uwer, heb ik de constitutioneele charter opgesteld, welke u voorgelezen zal worden, en die de voorspoed van den staat op hechte grondslagen vest.

Mijn kanselier, zal u mijne vaderlijke inzichten, naauwkeuriger openleggen.

Hierna nam de kanselier het woord op, en deed eene toepasselijke redenvoering. Vervolgens las de staatsminister de heer Ferrand, de volgende constitutionele charter voor:

Lodewijk, door de gratie Gods, koning van Frankrijk en Navarre, aan allen die dezen zullen zien. Salut:

De Godlijke Voorzienigheid, heeft ons bij de terugroeping in onze staten, na eene lange afwezigheid, groote verpligtingen opgelegd. De vrede was de eerste behoefte onzer onderdanen; wij hebben ons rusteloos met denzelven bezig gehouden, en deze vrede, die en voor Frankrijk en voor Europa zoo noodig was, is geteekend. De tegenwoordige staat van het koningrijk eischte een constitutioneel charter; wij hebben dit beloofd, en maken dezelve bekend. Wij hebben in aanschouw genomen, dat alhoewel het geheele gezag in Frankrijk in den persoon des konings vereenigd is, onze voorgangers niet geaarzeld hebben om er de uitoefening van te modificeren, dat de verschillende tijdsomstandigheden; dat aldus de gemeenten hunne bevrijding verschuldigd zijn aan Lodewijk den Dikken; de bevestiging en uitbreiding hunner regten aan den H. Lodewijk en aan Philippus den Schonen; dat de regterlijke macht is ingesteld en ontwikkeld door de wetten van Lodewijk den XI, van Hendrik den II. en van Karel den IX; eindelijk dat Lodewijk den XIV bijna alle takken van de publieke administratie geregeld heeft door onderscheidene bevelschriften, welkers wijsheid nog niets overtroffen had. Wij hebben op het voorbeeld der koningen, onze voorgangers, de gevolgen van den steeds toenemenden aanwas der kunde, op prijs moeten stellen; zoowel als de nieuwe betrekkingen, welke deze vorderingen in de maatschappij te weeg hebben gebracht, de rigting die er sedert eene halve eeuw aan de gemoederen is gegeven geworden, en de verbazende veranderingen, die er uit zijn voortgevloeid. Wij hebben erkend, dat de wensch onzer onderdanen naar een constitutioneel charter, de uitdrukking was van eene wezenlijke behoefte; maar door onzen bijval tot dien wensch, hebben wij alle voorzorgen genomen, op dat deze charter, ons en het volk waar op wij trotsch zijn, waardig ware. Verlichte mannen, gekozen uit de eerste ligchamen van den staat, hebben zich vereenigd met commissarissen uit onzen raad, om aan dit belangrijk werk te arbeiden.

Terwijl wij erkenden dat eene vrije en monarchale constitutie, de verwachting van het verlicht Europa moest vervullen, hebben wij ons ook moeten herinneren, dat onze eerste pligt omtrent onze volken bestond, voor hun eigen belang, om de regten en prerogativen onzer kroon te bewaren. Wij hebben gehoopt, dat zij door de ondervinding geleerd, overtuigd zouden zijn dat de opperste macht alleen, aan de instellingen die zij daarstelt, de kracht, de duurzaamheid en de majesteit geven kan, waarmede zij zelve bekleed is; dat aldus, wanneer de wijsheid der koningen, vrij instemt met den wensch der volken, een constitutioneel charter duurzaam kan blijven bestaan; maar dat, wanneer het geweld, concessien afdwingt, van de zwakheid des bewinds, de openbare vrijheid niet minder in gevaar is, dan den troon zelve. Wij hebben eindelijk de gronden van het constitutioneel charter gezocht, in het Fransch karakter, en in de eerbiedwaardige overblijfselen der voorledene eeuwen. Aldus zagen wij in de hernieuwing van de kamer der pairs, eene wezenlijke nationale instelling, en die de herinnering aan elke hoop samen bindt, door het verledene met het tegenwoordige te vereenigen. Wij hebben door de kamer der gedeputeerden, die oude vergaderingen van maart en mei doen vervangen, en die kamers van den derden staat, die zoo dikwerf bewijzen gegeven hebben voor de belangen des volks, zoo wel als van getrouwheid, en eerbied voor de koninglijke macht. Daar wij aldus getracht hebben om den keten der tijden die door zulke noodlottige afwijkingen, afgebroken is, op nieuw te schakelen, hebben wij uit ons geheugen gewischt, zoo als wij wenschten dat het uit de geschiedenis kon gewischt worden, alle die rampen die het vaderland sedert ons afzijn getroffen hebben. Daar wij ons te midden der groote familie gelukkig bevinden, weten wij niet anders te antwoorden aan de liefde, waarvan wij, zoo veele bewijzen ontvangen, dan door woorden van vrede en troost te spreken. De dierbaarste wensch van ons hart is, dat alle Franschen als broeders te samen leven, en dat nooit een bitter herdenken de zekerheid stoore, welke volgen moet op de acte, die wij haar heden verleenen.

Zeker van ons voornemen, sterk in ons geweten, verbinden wij ons voor de vergadering die ons hoort, om ge-

trouw te zijn aan deze constitutioneele charter, terwijl wij ons voorbehouden, om er de nakoming plegtig van te bezweren, voor het altaar van hem, voor wien koning en volk een is.

Daarom, hebben wij vrij, en uit eigen beweging onzer koninglijke magt, toegestaan en staan toe, concessie en octroi gegeven aan onze onderdanen, zoo wel voor ons, als voor onze opvolgers van de volgende constitutionele charter:

Algemeene regten der Franschen.

Art. 1. De Franschen zijn ten opzichte der wet gelijk, hoe ook hunnen tijtel of rang wezen mag.

2. Zij dragen allen, zonder onderscheid, naar evenredigheid hunner goederen bij, tot de lasten van den staat.

3. Zij hebben insgelijks allen, aanspraak op burgerlijke en militaire ambten.

4. Hunne individuele vrijheid wordt insgelijks gewaarborgd, niemand kan vervolgd noch aangehouden worden, dan in gevallen waarin bij de wet voorzien is en in de formen die zij voorschrijft.

5. Elk belijdt zijnen godsdienst met eene gelijke vrijheid, en verkrijgt voor zijnen godsdienst gelijke bescherming.

6. Echter is de katholieke, apostolieke en roomsche godsdienst, de godsdienst van den staat.

7. De bedienaren van den katholieken apostolieken en roomschen godsdient, en dien der andere christelijke eerediensten, ontvangen alleen bezoldigingen uit de koninglijke schatkist.

8. De Franschen hebben het regt om hunne gevoelens bekend te maken en te doen drukken, mits zich gedragende naar de wetten, die het misbruik dezer vrijheid beteugelen.

9. Alle de eigendommen zijn onschendbaar zonder eenige uitzondering van die welke men nationaal noemt, de wet stelt daar in geen onderscheid.

10. De staat kan de opoffering van een eigendom vorderen, voor het belang van eene openbare zaak, die wettig geconstateerd wordt, en na eene voorafgaande schadeloosstelling.

11. Alle nasporingen van gevoelens en uitgebrachte stemmen tot op de herstelling toe, zijn verboden. Dezelfde vergetelheid wordt aan de regtbanken en aan de burgers aanbevolen.

12. De conscriptie wordt vernietigd, de wijze waarop de land- en zeemacht gerecruteerd wordt, wordt bij eene wet bepaald.

Koninklijke magt.

13. De persoon des Konings is onschendbaar en heilig. Deszelfs ministers zijn verantwoording schuldig. Den Koning alleen behoort de uitvoerende magt.

14. De Koning is het opperhoofd van den Staat; voert het bevel over de land- en zeemagt; verklaart den oorlog; sluit vredes-, alliantie- en handels traktaten; heeft de benoeming tot alle ambten van openbaar bestuur; en maakt de reglementen, mitsgaders de noodige ordonnantien, voor de uitvoering der wetten en veiligheid van den Staat.

15. De wetgevende magt wordt gezamenlijk door de Koning, de kamer der pairs en de kamer der afgevaardigden van de departementen uitgeoefend.

16. De Koning draagt de wet voor.

17. De voordragt van de wet wordt, naar 's Konings verkiezing, aan de kamers der pairs of aan die der afgevaardigden gedaan, behalve de wetten wegens de belastingen, die allereerst bij de kamer der afgevaardigden worden ingezonden.

18. Alle wetten moeten vrijelijk bediscutiëerd en vrijelijk, bij de meerderheid van ieder der beide kamers, aangenomen worden.

19. De kamers hebben het regt den Koning te verzoeken, eene wet, over welk onderwerp het ook zijn moge, voor te dragen, en aan te toonen, hetgeen haar raadzaam voorkomt dat de wet zal inhouden.

20. Zoodanig verzoek zal door ieder der beide kamers mogen geschieden, mits dezelve in geheim comité bediscutieerd zijn.

Hetzelve zal, door de kamer, die het verzoek heeft gedaan, eerst na een tijdverloop van tien dagen aan de andere kamer worden ingezonden.

(*Het vervolg in ons volgend No.*)

NEDERLANDEN.

BREDA 9 *Junij.* Zondag l. l. hadden wij het geluk onzen dierbaren Souverein, eenige oogenblikken binnen onze muren te zien: hoe onverwacht ook Hoogstdeszelfs aankomst was, bevlijtigde zich elk een om zijne vreugde aan den dag te leggen; de hier bestaande gildes, de schutterij met het guarnisoen waren onder de wapenen, en ontvingen Zijne Koninglijke Hoogheid aan de buitenste barrière; de straten langs welke Z. H. passeerde, waren met groen versierd, en bij de komst op het gouvernement, verwelkomde het veldmuzijk der schutterij Z. K. H.

De minzaamheid welke Hoogstdenzelve aan elk zonder onderscheid van staat of rang, betoonde, nam elks hart nog meer voor haar in, en de antwoorden die het Z. K. H. behaagde aan de gildens te geven, toonden dat een Neerlandsch Vorst, te midden zijner liefhebbende ingezetenen was.

Treffend waren de aanspraken die de onderscheiden leeraren der godsdienstige gezindten aan Z. H. deden, en met welgevallen door Hoogstdenzelven werden aangehoord. — Het eenige dat onze vreugde temperde, was, dat het ons niet gelukken mogt langer de tegenwoordigheid van Z. K. H. te genieten ——

Des avonds was de stad zeer fraai geïllumineerd.

BREDA 10 *junij.* Gister middag werd alhier van wegen Z. E. de gouverneur der Provintie Braband gepubliceerd, de zekere tijding van het sluiten van den vrede, en heden morgen werd deze blijde gebeurtenis gevierd, door het lossen van het geschut, het luiden der klokken, en het uitsteken der vlaggen. Ten twaalf uren was er groote parade, en inspectie zoo van het garnisoen als schutterij; de stad werd s'avonds fraai verlicht, en elk een was bezig om zijne vreugde over een zoo heugelijk evenement aan den dag te leggen.

Te BREDA, bij W. VAN BERGEN, Boekdrukker en Boekverkooper.